MOTIE GEMEENTERAAD

Motie nummer:	2026-M0046
Datum indiening	15 oktober 2026

Onderwerp: Inventarisatie betrekken primair onderwijs bij lokale regenboogagenda

De raad van de gemeente Zutphen, in vergadering bijeen,

constateert dat: (dit zijn feiten)

i. De lhbtiq+ acceptatie volgens het recente HBSC rapport van de Universiteit van Utrecht en het Trimbos Instituut sterk is gedaald[1]. Nog maar 22% van de jongens en 51% van de meisjes in de leeftijdsgroep 12-16 jaar geeft aan positief te staan tegenover homoseksualiteit, tegenover respectievelijk 40% en 78% in 2021;
ii. Sociale media volgens ditzelfde onderzoek een rol spelen in de snelle en herhaaldelijke verspreiding van negatieve denkbeelden over seksuele diversiteit;
iii. In de nabeschouwing van het rapport wordt opgeroepen tot het actief ondersteunen van scholen bij het bevorderen van de sociale veiligheid van lhbtiq+ leerlingen.

is van mening dat:

a. Het primair onderwijs sinds 2012 wettelijk verplicht is om relationele en seksuele vorming te onderwijzen, met als doel seksuele dwang, (seksueel) grensoverschrijdend gedrag en intolerantie jegens seksuele diversiteit te voorkomen;
b. Scholen vrij zijn in hoe zij deze wettelijke verplichting vormgeven;
c. De gemeente Zutphen een officiële regenboog-gemeente is;
d. Primair onderwijs op dit moment nog geen deel uitmaakt van de Zutphense regenboog-agenda;
e. Primair onderwijs in verschillende andere officiële regenboog-gemeenten al wel deel uitmaakt van de lokale regenboog-agenda;
f. Kinderen en jongeren steeds vroeger onder invloed staan van sociale media;
g. Tijdige voorlichting kinderen en jongeren weerbaarder kan maken tegen desinformatie en intolerantie.

[1] M. de Looze e.a., *HBSC 2025: Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland,* Utrecht: Universiteit Utrecht / Trimbos-instituut 2026, p. 93

roept het college op:

1. In gesprek te gaan met de verschillende basisscholen in Zutphen en te inventariseren of - en zo ja hoe - de gemeente hen kan ondersteunen bij het bevorderen van de sociale veiligheid van lhbtiq+ leerlingen en het vergroten van de acceptatie van seksuele diversiteit;
2. De raad over de uitkomsten van deze inventarisatie te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Indiener(s): Hella Godee (PRO)

Mede-indieners: Yfke van Dijk (D66), Jorn Lok (VVD), Evelien Westerbeek (PvdD), Karin Oldenhuis (ChristenUnie)

Toelichting:

In september 2026 publiceerde het Trimbos Instituut en de Universiteit van Utrecht hun vierjaarlijkse HBSC-onderzoek 'Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland'. Hieruit blijkt dat de lhbtiq+ acceptatie onder jongeren sinds 2021 significant is gedaald.

In de nabeschouwing van het rapport wordt de volgende oproep/aanbeveling gedaan:

"De sterke daling in de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren is zorgelijk en vraagt eveneens om gerichte aandacht. Een belangrijke stap hierin is het verder versterken van de implementatie van de wettelijke opdracht aan scholen om aandacht te besteden aan seksuele diversiteit. (…) Effectieve schoolinterventies omvatten een inclusief curriculum, waarin seksuele diversiteit en genderdiversiteit een vanzelfsprekend onderdeel vormen van de lessen, de aanwezigheid van Gender & Sexuality Alliances (GSAs) en ondersteuning van docenten in het gericht aanpakken van pestgedrag (Van Vliet e.a., 2025). De piramide van geweld laat zien dat uitsluiting en geweld vaak beginnen met ogenschijnlijk kleine opmerkingen of gedragingen; het is daarom belangrijk om deze signalen direct serieus te nemen en aan te pakken (Atria, 2025). Een positief en veilig schoolklimaat is hierbij essentieel (De Looze e.a., 2023; Kaufman e.a., 2024). Een dergelijk klimaat is niet alleen belangrijk voor jongeren uit minderheidsgroepen, maar voor alle leerlingen: onderzoek laat zien dat een ondersteunend schoolklimaat waarin seksuele diversiteit wordt gerespecteerd, samenhangt met minder pestgedrag en onveilige ervaringen onder leerlingen, ongeacht hun seksuele oriëntatie (Gower et al., 2018). Juist omdat scholen weerstand kunnen ervaren tegen aandacht voor seksuele diversiteit en genderdiversiteit, is ondersteuning van het onderwijs bij het bevorderen van de sociale veiligheid van lhbtq+ leerlingen belangrijk."[2]

In Zutphen is het voortgezet onderwijs via het SchoolsOUT programma al betrokken bij de lokale regenboog-agenda. De lijnen met schoolbesturen zijn hierdoor kort en de gemeente heeft goed zicht op wat er speelt en wat er nodig is. In het primair onderwijs is dit nog niet het geval, anders dan in verschillende andere regenboog-gemeenten zoals Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Nijmegen en Zwolle. Omdat ook het primair onderwijs een wettelijke taak heeft en preventie met het oog op het steeds vroegere gebruik van sociale media juist in deze leeftijdsgroep van toenemend belang lijkt te zijn, roept deze motie het college op om in gesprek te gaan met het Zutphense basisonderwijs en te inventariseren of - en zo ja hoe - er behoefte is aan actieve ondersteuning vanuit de gemeente bij het bevorderen van de sociale veiligheid van lhbtiq+ leerlingen en het vergroten van de acceptatie van seksuele diversiteit.

[2] M. de Looze e.a. 2026, p. 132